

Hem>Företags-, fastighets- och konkursregister>Företagsregister i EU-länderna

Poslovni registri u zemljama EU-a

Tjeckien

U ovom se odjeljku opisuje način na koji je ustrojen češki javni registar. Javni registar sastoji se od registra poduzeća, poslovnog registra, registra zaklada, registra ustanova, registra udruga stanara i registra humanitarnih organizacija.

Povijest češkog poslovnog registra

Kad je uspostavljen?

Postojeći oblik poslovnog registra proizlazi iz preinake građanskog prava koja je stupila na snagu 1. siječnja 2014. donošenjem novog Građanskog zakonika (Zakon br. 89/2012) i povezanog zakonodavstva, posebno Zakona br. 90/2012 o trgovačkim društvima i Zakona br. 304/2013 o javnim registrima pravnih i fizičkih osoba i o upisu uzajamnih fondova („Zakon o registrima“). Danas je poslovni registar jedan od takozvanih javnih registara i podliježe općim propisima na temelju Zakona o registrima. Osim poslovnog registra, javni registri obuhvaćaju i sljedeće:

registar poduzeća u kojem se bilježe podaci o poduzećima, sindikatima, međunarodnim sindikatima, udrugama poslodavaca, međunarodnim udrugama poslodavaca i podružnicama

registar zaklada u kojem se bilježe podaci o zakladama i fondovima zaklada

registar ustanova u kojem se bilježe podaci o ustanovama

registar udruga stanara u kojem se bilježe podaci o udrugama stanara

registar humanitarnih organizacija u kojem se bilježe podaci o humanitarnim organizacijama.

U ovom tekstu pojam „javni registar“ označava i poslovni registar.

Od 1. siječnja 2018. Zakonom o registrima uređen je i upis uzajamnih fondova (djelatnost koja je, za razliku od samih javnih registara, samo djelomično javna).

Osim Zakona o registrima, postoji i poseban propis kojim se uređuju javni registri za određene vrste pravnih oblika, odnosno registar lovačkih udruga (koji vode državna tijela nadležna za lov, odnosno mjerodavne općine s proširenom nadležnošću), registar političkih stranaka i pokreta (koji vodi Ministarstvo unutarnjih poslova), registri upisanih crkava, vjerskih organizacija i drugih pravnih osoba (koje vodi Ministarstvo kulture) te registar obrazovnih pravnih osoba (koji vodi Ministarstvo obrazovanja, mladih i sporta). Ti su javni registri regulirani i u osnovi se njima upravlja na isti način kao i javnim registrima obuhvaćenima Zakonom o registrima.

Iz povijesne perspektive poslovni registar se u Češkoj pojavio nakon kodifikacije trgovačkog prava u Cislajtani 1863. Poslovni registar uspostavljen je Zakonom br. 1/1863 (Opći trgovinski kodeks), koji se primjenjivao i u drugim zemljama. Zakonom je propisano da se subjekti moraju upisati u poslovni registar. Nakon promjene u pravnom sustavu poslovni registar pretvoren je 1950. u registar trgovačkih društava. Naknadne društvene i političke promjene dovele su do ponovne uspostave poslovnog registra 1992. na temelju koncepta na kojem se temelji izvorni poslovni registar i registar trgovačkih društava. Koncept poslovnog registra iz 1992. u osnovi je prisutan i danas te je preživio čak i prethodno spomenutu preinaku privatnog prava 2014.

Kad je digitaliziran?

Iako do 1. srpnja 2005. nije postojala zakonska obveza vođenja poslovnog registra u elektroničkom obliku, on se u takvom obliku vodi od 1. siječnja 1997. Poslovni registar je informacijski sustav javne uprave. Povezan je s drugim osnovnim registrima (npr. registar osoba). Osnovni registar sadržava referentne podatke, referentne poveznice i identifikacijske oznake fizičkih osoba te, prema potrebi, podatke o autentifikaciji, operativne podatke i druge propisane podatke. Referentni podaci povezani su s podacima sadržanima u drugim registrima, čime se osigurava njihova interoperabilnost. To znači da ako se podaci promijene u jednom registru, promjena se automatski provodi u drugim osnovnim registrima koji sadržavaju iste podatke. Uobičajeni primjer je promjena imena, koja će se provesti i u drugim osnovnim registrima.

U određenim slučajevima podaci o osobama upisanima prije 1. siječnja 1997. stavljaju se na raspolaganje samo u papirnatom obliku jer dokumenti ili upisani podaci nisu digitalizirani i nisu dostupni putem aplikacije za javne registre.

Koji se zakon trenutno primjenjuje?

Od preinake privatnog prava 2014. sadržaj javnih registara (uključujući poslovni registar) uređen je Zakonom o registrima. Određeni drugi tehnički aspekti obuhvaćeni su provedbenim uredbama, tj. Uredbom br. 323/2013 o specifikacijama obrazaca koji se upotrebljavaju za podnošenje zahtjeva za upis u javni registar ili za izmjenu ili povlačenje takvih zahtjeva te o stavljanju izvan snage određenih uredbi i Uredbom Vlade br. 351/2013 o utvrđivanju zatezne kamatne stope, troškova povezanih s podnošenjem odštetnih zahtjeva i naknadama likvidatora, stečajnih upravitelja i članova tijela pravne osobe koje je imenovao sud te kojom se uređuju određena pitanja koja se odnose na Poslovni list [*Obchodní věstník*], javne registre pravnih i fizičkih osoba te upis uzajamnih fondova i stvarnih vlasnika.

Osim toga, registar stvarnih vlasnika pravnih subjekata reguliran je od 1. lipnja 2021. posebnim zakonom (br. 37/2021 o registru stvarnih vlasnika). Od 1. siječnja 2018. do tog datuma upis stvarnih vlasnika bio je obuhvaćen Zakonom o registrima.

Koje podatke sadržava registar?

Tko ima pravo pristupa registru?

Svatko ima pravo dobiti uvid u poslovni registar i bilo koji drugi javni registar te napraviti preslike podataka sadržanih u njemu.

Osim izravnog uvida u poslovni registar, uvid u odgovarajući spis može se dobiti na sudu. Međutim, u takvom slučaju mora se dokazati pravni interes kako bi nadležni sud odobrio uvid u spis. Osobe koje dokažu svoj pravni interes mogu pregledati spis (uključujući njegove priloge i popis svih njegovih dijelova) bez ograničenja.

S obzirom na visoku razinu transparentnosti i gotovo potpuno otkrivanje informacija i dokumenata, praktičnije je izravno pregledavati poslovni registar jer to svatko može učiniti i nije potrebno dokazati pravni interes.

Koje podatke sadržava registar?

Koje vrste podataka su pohranjene u njemu? (koje su vrste subjekta upisane u javni registar; što je s informacijama o nesolventnosti, financijskim izvještajima itd.?)

Sva društva (javna trgovačka društva, komanditna društva, društva s ograničenom odgovornošću, dionička društva) i njihove podružnice i zadruge, kao i poduzeća i podružnice stranih pravnih subjekata koji posluju u Češkoj, upisuju se u poslovni registar. Fizičke osobe koje posluju u Češkoj i koje podnose zahtjev za upis također se upisuju u poslovni registar.

Poduzeća ili podružnice upisuju se u poslovni registar samo ako imaju poslovni nastan. Poduzeća ili podružnice stranih pravnih subjekata sa sjedištem izvan Europske unije i Europskog gospodarskog prostora moraju se upisati u poslovni registar. Ako strani pravni subjekt iz te kategorije nije premjestio svoje poslovanje ili dio poslovanja u Češku, taj se subjekt upisuje u registar. Poduzeća ili podružnice stranih pravnih subjekata sa sjedištem u EU-u ili EGP-u upisuju se u registar samo ako to zatraže.

Poslovni registar sadržava vrlo detaljne informacije o upisanim osobama. Ta visoka razina transparentnosti osigurava visok stupanj javnog nadzora koji omogućuje sam registar i *sbírka listin* [zbirka isprava] koja je repozitorij važnih isprava koje se odnose na upisane osobe.

U javnim registrima posebno se bilježe sljedeći podaci:

ime (ili naziv trgovačkog društva) i registrirano sjedište te adresa na kojoj upisana osoba privremeno ili stalno boravi

područje djelatnosti ili poslovanja (alternativno, opis svrhe subjekta)

pravni oblik u kojem pravna osoba postoji

datum osnivanja (i prestanka pravne osobe)

matični broj fizičke osobe ili identifikacijski broj pravne osobe

naziv i sastav upravnog odbora te postupak djelovanja za račun pravne osobe

naziv i sastav nadzornog tijela

podaci o ovlaštenom zastupniku i načinu na koji on djeluje u ime pravne osobe.

Prethodno navedeni popis nije taksativan. Količina i vrsta informacija upisanih u registar razlikuje se ovisno o obliku pravne osobe.

Kad je riječ o poslovnom registru, zabilježeni podaci uključuju i sljedeće:

iznos temeljnog kapitala društva s ograničenom odgovornošću

iznos doprinosa dioničara i iznos koji je stvarno uplaćen

informacije o založnom pravu i drugim stvarnim pravima koja se odnose na udio u trgovačkom društvu koji ne čine vrijednosni papiri ili nematerijalizirani vrijednosni papiri

informacije o podružnicama.

Dodatne informacije o prestanku i brisanju upisane osobe također se upisuju u poslovni registar:

datum poništenja i prestanka pravne osobe (uz navođenje pravnog razloga za takav postupak u svakom pojedinom slučaju)

informacije o pokretanju i završetku postupka likvidacije (uključujući detaljne informacije o likvidatoru)

informacije o postupku u slučaju nesolventnosti i njegovu pokretanju, informacije o upravitelju u slučaju nesolventnosti, ograničenja koja se primjenjuju na dužnikovo pravo raspolaganja stečajnom masom na temelju odluke o pokretanju postupka u slučaju nesolventnosti, proglašenje i poništenje stečaja, odobrenje za reorganizaciju, odobrenje plana reorganizacije i provedba tog plana ili njegovih ključnih dijelova, sudska rješenja o izvršenju koja utječu na udio dioničara društva ili nalog za izvršenje koji utječe na udio dioničara društva te sudske odluke koje se odnose na obustavu postupaka izvršenja ili obavijesti da su ti postupci okončani na drugi način osim obustave (navodi se razlog za tu odluku) sudske odluke o izvršenju koje se odnose na prodaju poduzeća ili njegova dijela, ili naloge za izvršenje koji se odnose na prodaju poduzeća ili njegova dijela, kao i sudske odluke o obustavi postupka izvršenja ili obavijesti da su ti postupci okončani na drugi način osim obustave (navodi se razlog za tu odluku) te sudske odluke o privremenim mjerama kojima se ograničava ili zabranjuje dioničaru da raspolaže svojim udjelom u društvu, poslovanju ili značajnom dijelu imovine društva, kao i opoziv ili ukidanje takvih mjera (navodi se razlog za tu odluku) i

pravni razlog za brisanje pravne osobe iz registra.

Ako je upravitelj imenovan za upisanu pravnu osobu, sud dodaje informacije o upravitelju u poslovni registar.

Ako je zbog bilo kojeg razloga fizička osoba upisana u poslovni registar, u njega se upisuju i sljedeći podaci: datum rođenja, matični broj (ako je dodijeljen) i adresa privremenog ili stalnog boravišta (ako se adresa stalnog boravišta razlikuje od adrese privremenog boravišta). Međutim, matični brojevi ne objavljuju se javno.

Kad je riječ o poduzećima ili podružnicama stranog pravnog subjekta, u poslovni registar mora se upisati i jurisdikcija u kojoj je taj subjekt osnovan.

Kad je riječ o fizičkim osobama koje su članovi upravnih i nadzornih tijela, ovlašteni zastupnici, članovi javnih trgovačkih društava i dioničari privatnih društava s ograničenom odgovornošću, podaci o njihovu boravištu ili mjestu stalnog boravka i datumu njihova rođenja moraju se upisati u poslovni registar.

Koje se vrste dokumenata pohranjuju/čuvaju (spisi, zbirke isprava, statuti, zapisnici glavnih skupština itd.)?

Javni registri uključuju zbirke isprava. Zakonom je određeno koji se dokumenti moraju pohraniti u zbirkama isprava. Glavni dokumenti su:

akt o osnivanju (memorandum o osnivanju, statut, potvrda o osnivanju zadruge ili drugi akt o osnivanju ovisno o obliku koji preuzima pravna osoba) i statuti zaklada, fondova zaklada ili ustanova

odluke o imenovanju, izboru, razrješenju ili drugoj vrsti prestanka dužnosti osoba koje su članovi upravnog odbora ili, prema potrebi, drugih osoba ovlaštenih za preuzimanje obveza u ime pravne osobe (npr. voditelj podružnice)

godišnja izvješća

redovni, izvanredni i konsolidirani financijski izvještaji

odluke koje se odnose na prestanak pravne osobe, završna izvješća o postupku likvidacije i sudske odluke o imenovanju upravitelja pravne osobe

odluke o pretvorbi pravne osobe i projektu pretvorbe, obavijesti o odbijanju ili neodobravanju projekta pretvorbe, sudske odluke koje se odnose na

nevaljanost projekta pretvorbe ili nevaljanost odluke donesene na glavnoj skupštini ili skupštini članova na kojoj je projekt pretvorbe odobren

stručna mišljenja o vrednovanju doprinosa u naravi kad se osniva zaklada, fond zaklade, ustanova, društvo s ograničenom odgovornošću ili dioničko društvo ili kad se poveća njihov temeljni ili dotacijski kapital, stručna mišljenja o vrednovanju doprinosa u naravi zadrugi, stručna mišljenja o vrednovanju imovine pri pretvorbi društava i zadruga te stručna mišljenja o vrednovanju imovine kad dioničko društvo stječe imovinu od osnivača za naknadu u skladu sa Zakonom br. 90/2012 o trgovačkim društvima

sve sudske odluke donesene u postupku u slučaju nesolventnosti

sudske odluke koje se odnose na nevaljanost odluke koju je donijelo tijelo pravne osobe

dokumenti kojima se dokazuje kupnja poduzeća u skladu s odredbama Građanskog zakonika koje se odnose na takve kupnje

odluke koje je donijela glavna skupština u pogledu izuzeća zaposlenika od plaćanja pune cijene izdanja upisanih dionica ili njihova prava na stjecanje takvih dionica pod drugim povlaštenim uvjetima.

Dokumenti koji se *moraju* pohraniti u zbirci isprava utvrđeni su zakonom. Općenito govoreći, takvi dokumenti su oni koji imaju veliki utjecaj na osnivanje, prestanak i rad pravne osobe te se u njima navodi tko može zastupati pravnu osobu i tko je ovlašten preuzeti obveze u njezino ime.

Kako se registar može pretraživati (i koji su kriteriji pretraživanja dostupni)?

Osobno

Javni registri dostupni su samo putem internetske aplikacije za javne registre. Podaci o osobama upisanim prije 1. siječnja 1997. dostupni su u papirnatom obliku ako nisu digitalizirani i ne može im se pristupiti putem internetske aplikacije za javne registre.

Na internetskim stranicama registra

Registri se mogu besplatno pretraživati putem internetske aplikacije za javne registre. Unosi se mogu pretraživati prema imenu ili nazivu društva upisanog subjekta, identifikacijskom broju osobe ili broju spisa pod kojim je osoba upisana pri nadležnom registarskom sudu. Pretraživanja se mogu poboljšati dodatnim podacima o adresi sjedišta, nazivu ulice, sudu na kojem je subjekt upisan, pravnom obliku subjekta itd., a moguće je pretraživati podatke i prema vrsti sudjelovanja u upisanoj osobi: moguće je pretraživati upisane fizičke i pravne osobe koje na bilo koji način sudjeluju u upisanoj pravnoj osobi.

Osim toga, otvoreni podaci dostupni su na <https://dataor.justice.cz/>. Skup podataka za tekuću godinu za lokalni katalog otvorenih podataka koji se odnosi na aplikaciju za javne registre ažurira se svakodnevno. Ako je skup podataka povezan s prethodnom godinom, ažurira se svake godine (uvijek u siječnju tekuće godine). Opis skupa podataka nalazi se u pojedinostima o skupovima podataka. Sadržaj skupa podataka i opis lokalnog kataloga otvorenih podataka koji se odnosi na aplikaciju za javne registre mogu se pronaći u korisničkom priručniku dostupnom na sljedećoj poveznici:

https://dataor.justice.cz/files/ISVR_OpenData_Uzivatelaska_prirucka.pdf.

Koji su dostupni kriteriji pretraživanja?

Moguće je pretraživati po imenu, nazivu trgovačkog društva ili identifikacijskom broju upisane osobe ili prema podacima o uključenim pravnim ili fizičkim osobama.

Kako mogu dobiti dokumente?

Pristup je besplatan?

Može se dobiti djelomični ili potpuni izvadak iz javnog registra ili zbirke isprava. Djelomični izvadak sadržava samo najnovije važeće podatke unesene u Trgovački zakonik. Potpuni izvadak sadržava sve podatke unesene za predmetnu osobu.

Plaća li se pristojba?

Ta se usluga naplaćuje samo ako podnositelj zahtjeva zatraži primjerak u papirnatom obliku. Međutim, postoji i naknada koja se plaća za slanje izvadaka u elektroničkom obliku putem identifikatora servisa za slanje službenih isprava ili e-pošte. Pristojba se ne naplaćuje ako podnositelj zahtjeva dostavi nosač podataka. Međutim, ako sud pošalje elektronički izvadak na nosač podataka koji nije dostavio podnositelj zahtjeva (tj. ako sud šalje elektronički izvadak putem identifikatora servisa za slanje službenih isprava ili e-pošte), pristojba se naplaćuje jer izdavanje ovjerenog izvotka nije samo prijenos podataka.

Kako mogu dobiti izvadak iz registra, ovjerenu presliku ili prijepis dokumenata?

Ovjereni preslika može se dobiti besplatno na internetskim stranicama aplikacije za javne registre. Tako se mogu dobiti i potpune i djelomične preslike. Pristojba se naplaćuje samo ako podnositelj zahtjeva zatraži primjerak u papirnatom obliku. Za primjerke u papirnatom obliku plaća se pristojba u iznosu od 70 CZK za svaku stranicu (ili djelomičnu stranicu) preslike i mogu se zatražiti od registarskog suda pri kojem je predmetna osoba upisana.

Postupci u stvarima koje se odnose na poslovni registar

Kako mogu pokrenuti postupke u vezi s poslovnim registrom (kako mogu podnijeti zahtjev u registar, kako treba ovjeriti dokumente, koje vrste dokumenata treba priložiti)?

Zahtjevi za prvi upis, izmjene i brisanje moraju se podnijeti na propisanom obrascu dostupnom na internetskoj stranici aplikacije za javne registre. Obrazac se može ispuniti samo elektroničkim putem. Nakon ispunjavanja obrazac koji sadržava prijavu za upis mora se generirati i podnijeti u papirnatom ili elektroničkom obliku.

Upis provodi registarski sud ili javni bilježnik. U pravilu se postupak pokreće na temelju zahtjeva. U nekim slučajevima postupak može pokrenuti sud na vlastitu inicijativu i to uglavnom u situacijama u kojima sud dobije informacije o tome da upisano stanje ne odgovara stvarnom ili u kojima upis nije u skladu s obveznim zakonskim odredbama. Nakon podnošenja zahtjeva sud provjerava je li nadležan za predmet, ima li podnositelj zahtjeva pravnu sposobnost za podnošenje zahtjeva, sadržava li zahtjev sve potrebne podatke i jesu li priloženi relevantni dokumenti. Ako u zahtjevu postoji nedostatak koji se može ispraviti, sud poziva podnositelja zahtjeva da ga ispravi (npr. da dostavi dokumente koji nedostaju ili da ispravi nedostatke u zahtjevu). Sud zatim provjerava jesu li podaci koje treba upisati na temelju zahtjeva potkrijepljeni priloženim dokumentima i može li se ime (naziv društva) koje će se upisati zamijeniti s drugim imenom te dovodi li u zabludu. Sud zatim odlučuje o upisu i provodi ga.

Upis može provesti javni bilježnik samo ako su ispunjeni pravni zahtjevi (što nije uvijek slučaj). Glavna prednost upisa koje provodi javni bilježnik jest to da su takvi postupci brzi jer javni bilježnik može provesti upis na dan sastavljanja popratnog javnobilježničkog akta. Dodatna prednost je u tome što podnositelj zahtjeva nije dužan podnijeti zahtjev na propisanom obrascu.

Javni bilježnik može provesti upis ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

činjenice koje treba upisati potkrijepljene su javnobilježničkim aktom

javnobilježnički akt sadržava izjavu da je sadržaj popratnog javnobilježničkog akta zakonit i

podnositelj zahtjeva ispunio je dodatne formalnosti podnošenjem odgovarajućih dokumenata.

Popratni javnobilježnički akt javnobilježnički je akt (obično akt o osnivanju) koji služi kao osnova za upis u javni registar ili zapisnik o odluci koju je donijelo tijelo koje je dio pravne osobe (npr. odluka o razrješenju upravnog odbora na općoj skupštini). Nisu potrebni svi pravni instrumenti u obliku javne isprave (javnobilježnički akt). Međutim, to ne isključuje mogućnost izdavanja javnobilježničkog akta kao pravnog instrumenta, čak i ako to nije propisano zakonom. Javnobilježnički akt također može biti u obliku popratnog javnobilježničkog akta, a javni bilježnik može ga koristiti za izravni upis.

U svakom slučaju zahtjevu se mora priložiti ponajprije sljedeće:

isprave kojima se dokazuju činjenice koje treba upisati

isprave za koje je zakonom propisano da se moraju pohraniti u zbirci isprava.

U zakonu se ne navode sve potrebne isprave. Isprave koje se podnose razlikuju se ovisno o obliku pravne osobe. Općenito, za upis bilo koje činjenice koja se ne može utvrditi iz informacijskog sustava javne uprave ili njegova dijela koji čini javni registar, registar ili popis potrebno je priložiti pisane dokaze.

Među ostalim evidencijama, moraju se dostaviti dozvole za obavljanje gospodarske djelatnosti ili druga odobrenja za rad za područja poslovanja ili djelatnosti koje se upisuju u poslovni registar.

Na primjer, suglasnost članova društva s ograničenom odgovornošću za upis ne mora se evidentirati jer se takva suglasnost dokazuje sklapanjem statuta u obliku javnobilježničkog akta. Ako se takva suglasnost ne daje na temelju izjave ovjerene javnim aktom, potpis članova na ispravi o suglasnosti mora se ovjeriti.

Mora se evidentirati i pravni razlog za korištenje prostorija u kojima društvo ima registrirano sjedište. To znači da ako trgovačko društvo ima registrirano sjedište u prostorijama koje su obuhvaćene ugovorom o zakupu, kao pravni razlog za korištenje prostora mora se navesti ugovor o najmu ili izjava vlasnika kojom se daje suglasnost za korištenje prostora kao registriranog sjedišta.

Određene činjenice koje treba upisati mogu se evidentirati samo pod prisegom. One, među ostalim, mogu obuhvaćati uvjete prihvatljivosti koji se odnose na tijela pravne osobe.

Općenito, isprave koje se koriste za potkrepljivanje upisanih podataka moraju se dostaviti u izvornom obliku ili kao službeno ovjerena preslika. Isprave koje se prema zakonu moraju pohraniti u zbirci isprava ne moraju se ovjeriti. Takve se isprave dostavljaju samo u elektroničkom obliku u formatu PDF (Portable Document Format) s tekstnim slojem ili u formatu XHTML (Extensible Hypertext Markup Language).

Za svaki upis u registar naplaćuju se sljedeće sudske pristojbe:

12,000 CZK za prvi upis dioničkog društva u javni registar

6,000 CZK za prvi upis osobe u javni registar, osim dioničkog društva

2,000 CZK za izmjene ili dopune upisa.

Pristojbe za upis kod javnog bilježnika:

8,000 CZK za prvi upis dioničkog društva u javni registar

2,700 CZK za prvi upis osobe u javni registar, osim dioničkog društva

1,000 CZK za izmjene ili dopune.

Sudske pristojbe u iznosu do 5,000 CZK mogu se platiti biljezima ili prijenosom na bankovni račun nadležnog suda. Sudske pristojbe veće od 5,000 CZK moraju se platiti isključivo prijenosom na bankovni račun nadležnog suda. Pristojbe za upis koji provodi javni bilježnik mogu se platiti izravno javnom bilježniku.

Postupci u stvarima koje se odnose na javni registar oslobođeni su od plaćanja pristojbi u sljedećim slučajevima:

ako se upis odnosi na fizičku ili pravnu osobu koja je predmet postupka u slučaju nesolventnosti, pri čemu se rješava njezina nesolventnost ili predstojeća nesolventnost i već je donesena odluka o proglašenju nesolventnosti, ili

ako se upis odnosi na društvo, društvo kći, sindikat, međunarodni sindikat, udrugu poslodavaca ili međunarodnu udrugu poslodavaca, zakladu, fond zaklade, ustanovu ili dobrotvornu organizaciju upisanu u javni registar ili izmjene tog registra.

Postupci u kojima je tužitelj sindikat, međunarodni sindikat, udruga poslodavaca ili međunarodna udruga poslodavaca (ili njezina podružnica) oslobođeni su od plaćanja pristojbi ako se ta tijela evidentiraju u javni registar kao osnovana, na neki način izmijenjena ili likvidirana.

Isti uvjeti za oslobođenje od plaćanja pristojbi primjenjuju se za upis kod javnog bilježnika. Za upis koji provodi javni bilježnik na temelju javnobilježničkog akta o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću koji sadržava samo potrebne podatke propisane Građanskim zakonikom i Zakonom o trgovačkim društvima i u kojem se navodi da se obveza uplaćivanja doprinosa mora ispuniti novčanom isplatom također se ne plaćaju pristojbe.

Osobno

Zahtjevi za upis u javni registar mogu se osobno podnijeti nadležnom odjelu za podnošenje podnesaka nadležnog registarskog suda ili javnom bilježniku.

Putem interneta

Zahtjevi za upis mogu se podnijeti elektroničkim putem. Elektronički zahtjevi mogu se podnijeti prvenstveno putem identifikatora servisa za slanje službenih isprava, na e-adresu odjela za podnošenje podnesaka suda ili putem internetske aplikacije ePodatelna. Internetska aplikacija za javne registre može se koristiti za podnošenje dokumenata koji se pohranjuju u zbirkama isprava. Dokumenti se mogu dostaviti i na prijenosnim CD-ima i DVD-ima. Zahtjevi za upis u elektroničkom obliku moraju biti potpisani priznatim elektroničkim potpisom, osim ako se šalju putem identifikatora servisa za slanje službenih isprava podnositelja zahtjeva.

Kako se preispituju podneseni zahtjevi?

Registarski sud najprije ispituje ima li osoba koja podnosi zahtjev pravo na to, je li zahtjev podnesen na propisan način, sadržava li sve potrebne podatke, je li razumljiv i konkretan, jesu li mu priloženi dokumenti kojima se potkrepljuju činjenice koje treba upisati i je li svrha pravne osobe zakonita.

Sud zatim ispituje jesu li podaci koje treba upisati na temelju zahtjeva stvarno potkrijepljeni priloženim dokumentima. Važno je istaknuti da sve činjenice koje treba upisati moraju biti potkrijepljene dokumentima priloženima zahtjevu.

Sud ujedno provjerava da se ime pravne osobe (naziv trgovačkog društva) koje se upisuje neće moći zamijeniti s drugim imenom (naziv društva) osobe koja je već upisana i da ime (naziv društva) koje će se upisati ne dovodi u zabludu.

Pravni učinci upisa

Učinak upisa na treće strane u skladu s člankom 17. Direktive (EU) 2017/1132

Status upisa u javni registar pravno je valjani status za sve osobe koje nisu upoznate s time da stanje upisa određenog upisanog subjekta ne odgovara stvarnom pravnom stanju. To znači da će upisane osobe biti obvezane pravnim aktima koji se provode na temelju činjenica upisanih u javni registar, čak i ako ne odgovaraju stvarnom stanju stvari. Na primjer, uprava društva može zahtijevati od trgovačkog društva da provede pravne akte čak i nakon što ona više nije uprava tog društva, ako ta činjenica nije upisana u javni registar, a treća strana nije bila upoznata s time. Tako se štiti dobra vjera trećih strana. Ako činjenica nije upisana u javni registar (iako je trebala biti), upisana osoba ne može navesti stvarno stanje stvari u odnosu na upisano stanje stvari kao prigovor protiv treće osobe koja je postupila u dobroj vjeri. Međutim, to se ne primjenjuje ako upisana osoba dokaže da je treća strana bila upoznata sa stvarnim stanjem stvari.

Nepodudarnosti između unosa u registru i njegova objavljenog sadržaja

Stanje stvari upisano u javni registar proizvodi učinke u odnosu na treće osobe od dana objave. Međutim, upisana osoba može uložiti prigovor da je treća strana već bila upoznata s upisanim činjenicama. Upisana osoba ne može navesti podatke i sadržaj isprava pohranjenih u zbirci isprava kao osnovu za prigovor protiv trećih osoba do 16. dana od njihova objavljivanja, ali samo ako treća osoba dokaže da nije mogla imati saznanja o upisanim činjenicama u tom roku. To znači da treća osoba mora dokazati da nije mogla imati saznanja o upisanim činjenicama.

Tko je odgovoran za točnost unosa?

Upisane osobe dužne su osigurati da su podaci upisani u poslovni registar ažurirani. Osim toga, upisane osobe imaju razloga osigurati da su podaci u poslovnom registru ažurirani i točni jer je stanje upisa u javni registar pravno valjano stanje za sve osobe koje nisu upoznate s time da stanje upisa određenog upisanog subjekta ne odgovara stvarnom pravnom stanju. To znači da će upisane osobe biti obvezane pravnim aktima koji se provode na temelju činjenica upisanih u javni registar, čak i ako ne odgovaraju stvarnom stanju stvari. Na primjer, uprava društva može zahtijevati od trgovačkog društva da provede pravne akte čak i nakon što ona više nije uprava tog društva, ako ta činjenica nije upisana u javni registar, a treća strana nije bila upoznata s time. Tako se štiti dobra vjera trećih strana.

Upravna novčana kazna može se izreći upisanoj osobi i ako ona ne odgovori na poziv registarskog suda da otkrije činjenice ili dostavi dokumente potrebne za donošenje odluke u postupku pokrenutom na vlastitu inicijativu ili za dostavu dokumenata koji se, u skladu s ovim ili bilo kojim drugim zakonom, pohranjuju u zbirci isprava, a najviši iznos upravne novčane kazne je 100,000 CZK. Ako upisana osoba opetovano ne ispunjava te zahtjeve ili ako neusklađenost može imati ozbiljne posljedice za treće osobe i ako postoji odgovarajući pravni interes, registarski sud može (među ostalim na vlastitu inicijativu) pokrenuti postupak za likvidaciju pravne osobe. O toj činjenici nadležni sud obavješćuje upisanu osobu i daje joj razuman rok za ispravljanje nedostataka.

Registarski sudovi ujedno se aktivno bore protiv postojanja neaktivnih društava, tj. društava koja ne obavljaju nikakvu gospodarsku djelatnost i postoje samo formalno. Glavni je razlog za kažnjavanje i uklanjanje neaktivnih društava rizik da ona mogu poslužiti kao posrednici u prijenosu novca za financijske

(posebno porezne) prijevare jer je lakše koristiti postojeća društva za nezakonite aktivnosti. Sud može raspustiti društvo 1. koje nije pohranilo financijske izvještaje u zbirke isprava najmanje dvije fiskalne godine, iako je to propisano zakonom 2. s kojim nije bilo moguće stupiti u kontakt. Smatra se da se ne može stupiti u kontakt s društvom ako mu se ne može dostaviti poziv da u zbirke isprava podnese financijske izvještaje koji nedostaju. Ako je društvo samo propustilo pohraniti svoje financijske izvještaje (unatoč tome što je to propisano zakonom), ali mu se može dostaviti poziv, sud izriče upravnu novčanu kaznu kao poticaj upisanoj osobi da dostavi potrebne dokumente.

Ako činjenica nije upisana u javni registar (iako je trebala biti), upisana osoba ne može navesti stvarno stanje stvari u odnosu na upisano stanje stvari kao prigovor protiv treće osobe koja je postupila u dobroj vjeri. Međutim, to se ne primjenjuje ako osoba koja će biti upisana dokaže da je treća strana bila upoznata sa stvarnim stanjem stvari.

Osim toga, može se izreći sankcija za upravni prekršaj na temelju članka 37.a stavka 1. točke (h) Zakona br. 563/1991 o računovodstvu, u obliku novčane kazne u iznosu do 3 % vrijednosti imovine. Za rješavanje upravnih prekršaja odgovorno je nadležno porezno tijelo. Nepoštovanje zahtjeva koji se odnose na javni registar može se kazniti i kao upravni prekršaj na temelju § članka 9. stavka 2. Zakona br. 251/2016 o određenim upravnim prekršajima, a nadležno tijelo za takve slučajeve je općina s proširenom nadležnošću. U određenim okolnostima takvi prekršaji mogu činiti kazneno djelo (§članak 254. Zakona br. 40 /2009 – Kazneni zakon).

Postupci za zaštitu podataka

Postupci koji se odnose na prava ispitanika povezani s objavljivanjem i pohranom njihovih osobnih podataka

Sa stajališta zakonodavstva o zaštiti podataka (Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)) pravna osnova za takvu obradu je članak 6. stavak 1. točke (c) (tj. obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade) i (e) (obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade) Opće uredbe o zaštiti podataka u vezi s člankom 6. stavkom 3. te uredbe, odnosno to je način obrade koji je izravno utvrđen zakonom.

Razlozi zbog kojih se osobni podaci fizičkih osoba, među ostalim podaci o boravištu (mjesto privremenog boravišta) objavljuju u javnim registrima proizlaze iz načela objave, i to formalne objave (§članci od 3. do 6. Zakona o javnim registrima) i objave materijalnih informacija (§članci 8. i 9. Zakona o javnim registrima), što znači da država omogućuje svim osobama opći pristup podacima pojedinih subjekata upisanim u registar, a istodobno podupire načelo dobre vjere (povjerenje javnosti) u upisane činjenice, tako da se osobni podaci iz poslovnog registra mogu, na primjer, koristiti za provjeru točnosti identifikacijskih podataka u kontekstu poslovnih odnosa, za dostavu službenih dokumenata članovima uprave itd.

Osim toga, otkrivanje identiteta članova uprave već se dugo zahtijeva europskim pravom (vidjeti posebno članak 14. točku (d) i članak 30. stavak 1. točku (e) Direktive (EU) 2017/1132 o određenim aspektima prava trgovačkih društava, koji sadržava i izmjenu Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ), a u kontekstu češkog prava zahtjevi utvrđeni u Direktivi primjenjuju se i na subjekte upisane u javne registre.

Kad je riječ o podacima upisanim u javne registre, ispitanici imaju sva prava koja proizlaze iz članaka od 12. do 22. Opće uredbe o zaštiti podataka, uz iznimke navedene u njima. Na primjer, u skladu s člankom 17. stavkom 3. točkom (b) Opće uredbe o zaštiti podataka, zahtjev za brisanje ne može se odobriti jer je obrada nužna „radi poštovanja pravne obveze kojom se zahtijeva obrada u pravu Unije ili pravu države članice kojom podliježe voditelj obrade ili za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade”, a ta zakonska obveza proizlazi izravno iz Zakona br. 304 /2013 o javnim registrima pravnih i fizičkih osoba i o upisu uzajamnih fondova.

Ispitanici na koje se to odnosi mogu ostvarivati svoja prava izravno kod nadležnih registarskih sudova ili kod službenika za zaštitu podataka.

Podaci za kontakt

Podaci za kontakt za registarske sudove

Općinski sud u Pragu	Slezská 2000/9, 120 00 Praha	podatelna@msoud.pha.justice.cz Telefon: 224 172 111 Identifikator servisa za slanje službenih isprava: snkabbm
Zemaljski sud u Českim Budějovicama	Zátkovo náměstí. 10/2, 370 84 České Budějovice	podatelna@ksoud.cbu.justice.cz Telefon: 389 018 111 Identifikator servisa za slanje službenih isprava: 832abay
Zemaljski sud u Plzeňu	Veleslavínova 21/40, 306 17 Plzeň	podatelna@ksoud.plz.justice.cz sbirkalistin@ksoud.plz.justice.cz Telefon: 377 869 611 Identifikator servisa za slanje službenih isprava: yaraba4
Zemaljski sud u Ústí nad Labem	Národního odboje 1274/26, 400 92 Ústí nad Labem	podatelna@ksoud.unl.justice.cz Telefon: 475 247 111 – centrala Identifikator servisa za slanje službenih isprava: phgaba8
Zemaljski sud u Hradec Králové	Československé armády 218/57, 502 08 Hradec Králové	podatelna@ksoud.hrk.justice.cz Telefon: 498 016 111 Identifikator servisa za slanje službenih isprava: ep7abae
Zemaljski sud u Brnu	Husova 353/15, 601 95 Brno	podatelna@ksoud.brn.justice.cz Telefon: 546 511 111 – centrala Identifikator servisa za slanje službenih isprava: 5wwaa9j
Zemaljski sud u Ostravi	Havlíčkovo náměstí 1835/34, 728 81 Ostrava	podatelna@ksoud.ova.justice.cz Telefon: 596 153 111 Identifikator servisa za slanje službenih isprava: jhyaeqv

Korisna upućivanja

Internetska aplikacija za javni registar: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Podnesci u javne registre: <https://or.justice.cz/ias/ui/podani>

Informacije o podnescima u javne registre na Portalu za javnu upravu:

<https://portal.gov.cz/sluzby-verejne-spravy/rejstriky-katastry-evidence-vypisy-overeni-a-statistika-KAT-419/rejstriky-pravnickych-a-fyzickych-osob-KAT-642>

Informacije o upisu u javne registre na internetskim stranicama Češke javnobilježničke komore:

https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_254-zapis-do-verejneho-rejstriku-notarem

Informacije o javnim registrima na portalu Businessinfo.cz: <https://www.businessinfo.cz/navody/verejne-rejstriky-ppbi/2/>

Posljednji put ažurirano: 04/10/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.